

Motion till riksdagen 2020/21:2634

av **Hampus Hagman m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda den svenska skattebasen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra skattetrycket och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Tullverket och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en folkräkning så snart som möjligt och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska det personliga ansvaret för ett aktiebolags skatteskulder och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett avskaffande av systemet med personalliggare och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra ersättningsreglerna och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer generösa anståndsregler för skatteskulder under den tid en juridisk skatteprocess pågår och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten för skogsägare att skjuta upp skatten bör kvarstå och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till skattereduktion för gåva och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till nedsatta arbetsgivaravgifter för föreningar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskatten i förenklingssyfte och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa reklamskatten för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare underlätta generationsväxling i företag och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för ägarskiften till personal och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att komplettera utredningen om att avveckla fastighetstaxeringssystemet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2021 uttryckt som avvikelse gentemot regeringens förslag

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Skatteverket	8 023 985	±0
1:2 Tullverket	2 279 964	±0
1:3 Kronofogdemyndigheten	2 109 972	-20 000
Summa	12 413 921	-20 000

Kristdemokratiska utgångspunkter i skattepolitiken

Syftet med skatter är att finansiera offentliga utgifter, styra den ekonomiska utvecklingen i en social och ekologisk riktning samt mildra inkomstspridningen. Samtidigt riskerar skatter att försämra ekonomins funktionssätt och leda till ett osunt ekonomiskt beteende. Strävan måste därför vara att skattesystemet är transparent och etiskt legitimt. Det är också viktigt att det utformas så att det stimulerar arbete, hederlighet, sparande och företagande.

Skattesystemet ska vara utformat så att den enskilde i största möjliga utsträckning får behålla sin egen lön eller pension innan kompletterande bidrag betalas ut. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna leva på sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig. Skatte-, bidrags- och socialförsäkringssystemen ska sammantaget ta hänsyn till familjesituationen och försörjningsansvaret samt upplevas som rimliga av medborgaren.

Det är ett mål i sig att sänka skattetrycket. Kristdemokraterna har i tidigare regeringar varit med och sänkt skattetrycket – under perioderna 2006 till 2014 sänktes skattetrycket, mätt som totala skatteintäkter i förhållande till bnp, från 46 procent till 42,7 procent. Det var en väldigt positiv utveckling som bidrog till ökad frihet för människor och familjer, och som ledde till ökade incitament till arbete och företagsamhet. Även den budget som Kristdemokraterna tillsammans med Moderaterna vann gehör för i riksdagen hösten 2018 innebar sänkt skattetryck, och Kristdemokraternas budget för 2021 sänker skattetrycket ytterligare. Med det sagt måste varje skattesänkning samtidigt vägas mot angelägna prioriteringar inom välfärden.

I en globaliserad ekonomi utsätts främst kapitalskattesystemet för konkurrens. Kapitalskatterna måste därför vara konkurrenskraftiga. Beskattning av inkomster, varor, tjänster, fastigheter och förmögenhet eller andra former av beskattning får inte urholka äganderätten och ska utformas enligt vedertagna skatterättsliga principer som skatt efter bärkraft och likabehandling.

Skattesystemet ska bidra till ett gott klimat för företagsamhet och främja eget ansvarstagande. Det är dessutom viktigt att skattereglerna utformas så enkelt som möjligt för att underlätta bland annat för småföretagsamhet.

Nivån på mervärdesskatten bör i princip vara generell. En hög generell nivå på momssatsen medför dock att undantag kan behöva göras. Beskattningen ska utformas så att arbete gynnas medan förbrukning av ändliga naturresurser, miljöpåverkande utsläpp och annan miljöskadlig verksamhet motverkas.

Det är en statlig uppgift att stödja kommuner som inte har ett tillräckligt skatteunderlag för att de ska klara sina lagstadgade skyldigheter gentemot kommunens invånare.

Sänkta skatter stärker Sverige

Kristdemokraterna värdesätter människans frihet högt. Därför anser vi att skattetrycket bör sänkas, för att medborgarna ska få mer pengar över i plånboken. Det stärker hushållens ekonomi och ökar tillväxten i landet, varpå fler jobb skapas och utanförskapet minskar. Dessutom innebär skattesänkningar som stimulerar till fler arbetade timmar att kommunernas ekonomi stärks långsiktigt, vilket är viktigt i en tid då kommunerna ställs inför stora utmaningar på grund av demografiska förändringar som innebär en allt högre försörjningskvot. Kristdemokraterna anser därför att inkomstskatterna är för höga i Sverige.

Kristdemokraterna föreslår därför en bred skattesänkning för alla hushåll. För att göra det mer lönsamt att arbeta och att ha arbetat är skattesänkningen konstruerad så att de som jobbar och de som är pensionärer får dubbelt så stor skattelättnad som de som har försäkringsinkomster. Personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster får en skattesänkning på ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kr. Det innebär upp till ca 260 kr i månaden i skattesänkning. För en snittsvensk med 34 000 kr innebär det en skattelättnad på 213 kr i månaden. Vi inför också dubbla jobbskatteavdrag för vissa grupper, exempelvis de som står längst från arbetsmarknaden, för att stimulera ytterligare till arbete.

Även marginalsatterna behöver sänkas. Under 2014 betalade 22 procent av alla barnmorskor statlig inkomstskatt. Fyra år senare betalade 26 procent statlig inkomstskatt. Ökningen av andelen syns också inom poliskåren, där var tredje nu betalar extra 20 procent på den lön som överskjuter brytpunkten. Konsekvensen blir minskade incitament att jobba en extra timme, vilket många inom exempelvis vården och polisen ställs inför. Därför höjer vi brytpunkten för när statlig inkomstskatt börjar betalas till 46 000 kronor i månadsinkomst, vilket innebär att det blir mer lönsamt för personer att exempelvis vidareutbilda sig eller ta mer ansvar på jobbet. Det innebär 250 kr per månad i sänkt skatt för ungefär en miljon löntagare.

Kristdemokraterna anser även att skatten på pensionsinkomster måste fortsätta sänkas. Därför såg vi till att alla pensionärer fick sänkt skatt i den budget som vi,

tillsammans med Moderaterna, fick igenom i riksdagen hösten 2018. Regeringen föreslår nu sänkt skatt för pensioner med 2,36 miljarder kronor 2021. Samtidigt inkluderar de inte pensionärerna i den tillfälliga skattereduktion som införs för arbetsinkomster. Därmed blir skillnaden mellan beskattningen av pensionärer och arbetande större nästa år jämfört med i år.

Kristdemokraterna välkomnar skattesänkningen för pensionärer men avvisar den tillfälliga skattereduktionen för arbetsinkomster, till förmån för vår egen breda inkomstskattesänkning. I vår utformning sänks inkomstskatten lika mycket för pensionärer som för arbetande. Därmed stängs skillnaden i beskattning redan nästa år, medan med regeringens politik görs det först 2023.

Institutioner centrala för en välfungerande ekonomi

Myndigheterna Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är av fundamental betydelse för en välfungerande ekonomi som präglas av ordning och reda. Skatteverket ser, framför allt, till att de skatter som bestäms av politikerna i riksdag, landsting/regioner och kommuner tas in, men myndigheten har också viktiga brottsbekämpande funktioner.

Tullverket kontrollerar flödet av varor in i och ut ur Sverige, bidrar till ett säkert samhälle och säkerställer en konkurrensneutral och effektiv handel. Det senare är inte minst viktigt för Sverige som ett litet och handelsberoende land.

Kronofogdemyndigheten arbetar samtidigt med att upprätthålla en god betalningsvilja i samhället, vilket är viktigt för all form av företagsamhet och för att förtroendet människor emellan ska upprätthållas på en hög nivå. Därtill är Kronofogdens arbete med skuldsanering för överskuldssatta mycket viktigt ur ett socialt perspektiv. Viljan att göra rätt för sig är av grundläggande betydelse i ett väl fungerande samhälle. Totalt har de tre myndigheterna nästan 15 000 anställda.

Kristdemokraterna anser att den svenska skattebasen bör skyddas. Samtidigt som det finns ett behov av en europeisk harmonisering anser Kristdemokraterna att svenska intressen bör värnas. Skatteverket har tillförts medel för arbetet med att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Kristdemokraterna välkomnar detta.

Service, tillgänglighet och lokalisering

Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens service till medborgare och företagare bör fortsätta att förbättras. I detta avseende är det förstas centralt med vidareutvecklade e-tjänster. Allt fler människor använder dessa, men för de människor som ännu inte är fullt bekväma med elektronisk kommunikation är möjligheten till personliga möten vid servicekontor av stor betydelse. Myndigheterna behöver därför även fortsättningsvis ha god fysisk närvaro över hela landet.

Kristdemokraterna välkomnar Statskontorets förslag till nya principer för myndigheters lokalisering, som bland annat slår fast att myndigheter ska ta hänsyn till regional tillväxt vid beslut om lokalisering. Kristdemokraterna anser att Skatteverkets verk-

samhet ute i landet är viktig och motsätter sig därför fler nedläggningar av lokala kontor.

Vi välkomnar också regeringens förslag om att utöka antalet servicekontor ute i landet (budgetpropositionen för 2020) och i utsatta områden (budgetpropositionen för 2021). Det möjliggör för fler personer och företag att få tillgång till Skatteverket, Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan nära hemmet. Kristdemokraterna anser dock att större satsningar behövs för att stärka upp servicen på landsbygden. Därför vill vi öppna ytterligare sju servicekontor utöver de regeringen aviserat. De ytterligare sju kontoren bör placeras i kommuner som inte har några servicekontor idag. Vi föreslår dessa platser för nya servicekontor: Pajala, Arjeplog, Åre, Särna, Årjäng, Emmaboda och Hörby, och avsätter 15 miljoner kronor 2021 samt 30 miljoner kronor per år därefter för detta ändamål.

Viktigt att ytterligare synliggöra skattetrycket

Som angavs ovan har Kristdemokraterna medverkat till att skattetrycket sänkts i Sverige. Sverige har dock alltjämt en av de högsta skattekvoterna i världen.

Studier visar dock att svenskarna i gemen inte vet hur högt skatteuttaget är. Detta framkom inte minst i en rapport som samhällsdebattören och teknologie doktor Nima Sanandaji presenterade 2015. En viktig orsak till detta är att stora delar av skattetrycket kan betecknas som dolda.

Detta är problematiskt av flera anledningar, inte minst för att det försvårar för medborgarna att bedöma huruvida man får ut det som utlovats av de inbetalade skattepengarna. Om stora delar av skatterna är dolda för medborgarna är det också svårare att bilda opinion för lägre skatter, men samtidigt enklare att höja desamma.

År 2019 deklarerade över 6,3 miljoner personer (av totalt drygt 8 miljoner) elektroniskt på olika sätt. Det var ännu ett år där antalet digitala deklARATIONER ökade. År 2019 infördes också möjlighet att betala kvars-katt med Swish, vilket över 200 000 personer gjorde. Att servicen gentemot medborgarna ökar och deklARATIONERNA förenklas är positivt, men samtidigt leder det sannolikt till att färre personer riktar full uppmärksamhet mot sina skatteuppgifter, vilket kan bidra till de resultat som Sanandaji påvisar.

Vad kan man då göra? Offentliga arbetsgivare måste visa vägen genom att tydligare redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskedet. Det är inte mer än rätt att vi politiker kontinuerligt arbetar med att belysa och informera om hur vårt samhällssystem fungerar och vilka fundament det vilar på. En sådan viktig faktor är skattesystemet och medborgarnas vilja att betala skatt. För att förtroendet framöver ska fortsätta att vara stort för skattesystemet behöver vi göra vad vi kan för att informera om hur det fungerar och hur mycket skatt som egentligen tas in.

Förstärk Tullverket

Det svenska Tullverket har genomgått stora förändringar sedan Sveriges medlemskap i EU. Den fria rörligheten inom EU för mycket gott med sig men får inte innebära att svenska gränser står oskyddade. Kristdemokraterna vill stärka tullens brottsbekämpande verksamhet och gränsskyddet.

Tullverket är idag för starkt inriktat på att vara en uppbördsmyndighet under Finansdepartementet. Det innebär att deras huvuduppgift är att kontrollera införseln av punkt-skattepliktiga varor och driva in skatt. Tullen söker också efter narkotika och illegala vapen, men myndigheten har för svaga befogenheter. Det är en del i en kedja som gjort att Sverige kallats för ett ”smörgåsbord” för internationella stöldligor. Endast tre procent av inbrotten i Sverige klaras upp, och enligt polisen begås en stor del av de så kallade åldringsbrotten, alltså brott mot äldre, av utländska stöldligor. Tullen tvingas se på när misstänkt stöldgods lämnar landet och saknar ett uppdrag i regleringsbrevet att kontrollera utförsel. Tack vare den budget som Kristdemokraterna, tillsammans med Moderaterna, vann gehör för i riksdagen hösten 2018, har riksdagen riktat ett tillkännagivande till regeringen om att Tullverkets befogenheter måste utökas. Detta måste genomföras snarast.

Tullen behöver i ökad utsträckning bli en gränsskyddsmyndighet som kan beivra alla typer av brott vid gränsen. Inte minst bör utförseln av varor kontrolleras betydligt hårdare. Våra gränser har blivit allt porösare, trots att vi rent geografiskt befinner oss i en gynnsam situation, i och med att vi nästan är en halvö. Det dåliga gränsskyddet är en av anledningarna till att antalet inbrott är så högt och upplärningen är så låg. I Finland klarades exempelvis 25 procent av alla inbrott upp 2014, och då var den siffran fyra procent i Sverige.

Kristdemokraterna menar att Tullverket bör få ett tydligare uppdrag att kontrollera, stoppa och kvarhålla (frihetsberöva) personer vid gräns. Mest konkret innebär det att tullen ska kolla pass eller andra inresedokument i högre utsträckning än idag. Tullens skarpare befogenheter att frihetsberöva kommer ge dem bättre möjlighet att kontrollera in- och utflöden av varor och människor i landet. Det är viktigt att Tullverket finns närvarande längs de stora trafiklederna under dygnets alla timmar.

Idag har tullare utbildning på upp till ett år. Eftersom Tullverket redan idag genomför kontroller av införsel av varor som narkotika lär en omgörning av utbildningen för att kunna beslagta stöldgods inte behövas; dock behöver den kompletteras med vissa moment.

Tullare behöver få större möjlighet att beväpna sig. Under jakten på Rakhmat Akilov begärde tullen på Arlanda och Skavsta och i Värtahamnen att få beväpna sig ifall han skulle dyka upp där med sikte på att ta sig ut ur landet. De fick nej, och därför utfärdade facket skyddsstopp. Samtliga obeväpnade tullare gick alltså hem under jakten på en terrorist. Det är inte acceptabelt. Vi vill stärka Tullverkets befogenheter genom ett antal reformer.

- Ändra lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen så att stöldgods och hälerigods ingår bland de varor som Tullverket får kontrollera vid gränsen. Idag kan internationella stöldligor ostraffat föra ut varor och tullen kan bara se på.
- Tullen bör ges befogenhet att frihetsberöva misstänkta. Detta saknas idag, varför personer som kan antas ha stöldgods skulle kunna tillåtas gå ombord på exempelvis en färja även om stöldgodset blivit beslagttaget.
- Placera poliser i tullens arbetslag. Innan en omorganisering av tullen är på plats behöver poliser placeras i tullens arbetslag. Det beror på att polisen har befogenhet att beslagta misstänkt stöldgods och att frihetsberöva personer, vilket tullen inte har.
- Inresekontroller, det vill säga passkontroller och id-kontroller, bör ske i större utsträckning än idag.

- Utbildningen av tullens tjänstemän behöver ses över så att man kan agera mer polisiärt mot personer. Det innebär bland annat en ökad möjlighet till bevärning. Man ska kunna beivra människosmuggling, trafficking och utförsel av stulna bilar vilket idag endast är polisens uppgift. Det kräver att tullen också ska kunna frihetsberöva misstänkta personer. På kort sikt bör poliser placeras i Tullverkets arbetslag för att kunna fatta den typen av beslut på plats.
- Tullverket behöver flyttas från Finansdepartementet till Justitiedepartementet. På så vis kommer den departementala styrningen av myndigheten att mer inriktas mot vidare brottsbekämpning än endast uppörd av skatt och kontroll av varor.

I den budget som Kristdemokraterna och Moderaterna tillsammans la fram i riksdagen 2018 avsattes stora resurser för de kommande åren till Tullverket vilket möjliggör att verksamheten förstärks. Kristdemokraterna bedömer att de potentiella vinsterna för samhället som skulle uppstå om Sverige fick ett bättre gränsskydd skulle vara omfattande: färre personer som vistas illegalt i Sverige, färre illegala vapen och mindre droger som kriminella kan sälja i utanförskapsområden.

Rätta felen i folkbokföringen genom en folkräkning

Kristdemokraterna föreslog i februari 2020 att en folkräkning ska genomföras i syfte att rätta till de fel som idag finns i folkbokföringsregistret. Enligt Skatteverkets bedömning finns det ungefär 200 000 fel i folkbokföringen. En folkbokföringsadress är ofta en förutsättning för att ta del av bidrag och ersättningar och av denna anledning är just folkbokföringsbrott grunden för andra typer av brott, som bidragsbrott. Detta gör det mycket angeläget att komma till rätta med dessa fel.

Kristdemokraterna anser att fusk med bidrag och ersättningar är att begå brott mot hela vårt samhälle. Det drabbar såväl skattebetalarna som de som verkligen behöver ekonomiskt bistånd. Att rätta till felen i folkbokföringsregistret är därtill av stor vikt för att hitta människor som uppehåller sig i Sverige utan tillstånd, att identifiera personer som enbart på pappret befinner sig i Sverige, samt för att kartlägga och komma tillrätta med trångboddheten i många av våra städer. Kristdemokraterna anser därför att en folkräkning ska genomföras.

Det initiativ vi tog våren 2020 fick inte riksdagens stöd, då regeringen, Liberalerna, Centerpartiet och Vänsterpartiet motsatte sig detta. Kristdemokraterna anser dock fortsatt att det finns ett brådskande behov av att genomföra en folkräkning, och att riksdagen bör tillkännage detta för regeringen.

Stärkt juridiskt skydd för företagare

Många företagare utsätts för brott. I en undersökning som Företagarna gjort angav en av tre företagare att de utsätts för brott av något slag. Det kan röra sig om allt från bedrägerier och bluffakturor till bolagskapningar eller osund konkurrens från yrkeskriminella som driver regelrätta verksamheter utan att betala skatt.

Kristdemokraterna menar att legitimationskontroll alltid bör göras vid ändring av person- eller företagsuppgifter hos Skatteverket och Bolagsverket. I första hand ska fler uppmuntras att använda e-tjänster där inloggning sker med e-legitimation, bank-id eller

andra godkända sätt för legitimering. Den som vill lämna in en ansökan manuellt ska kunna göra detta via servicekontor där Skatteverket eller Bolagsverket finns.

Så kallade bluffakturor har blivit ett allvarligt problem. Varje bluffaktura är i sig ofta på en ganska liten summa men eftersom det sker organiserat kan gärningsmännen med några knapptryck skicka ut fakturor som sammantaget är på mycket stora belopp. Det är viktigt att bestämmelser om bedrägerier är anpassade för den systematik som dessa brott begås med idag, och Kristdemokraterna ser därför positivt på att brottsrubriceringen grovt fordringsbedrägeri nu är införd.

Ytterligare en form av bedrägeri är att använda en annan persons identitet för att vilseleda en tredje person att exempelvis leverera varor. Syftet är att den vars identitet man använder ska stå för kostnaderna.

Kristdemokraterna värnar de små och medelstora företagen. För att fler ska få möjlighet att driva företag, anställa och utvecklas måste krångliga och oproportionerliga regler motverkas. Kristdemokraterna anser därför att reglerna kring företrädaransvar i aktiebolag måste vara rimliga. Enligt aktiebolagslagens regler för personligt ansvar vid kapitalbrist är ett aktiebolags styrelse och ledning inte ansvariga gentemot borgenärerna. Motsvarande bestämmelse gäller dock inte skatteskulder, där en styrelse kan hållas ansvarig om det saknas skattebetalningar vid likvidation, även om styrelsen följt alla steg i avseende på kontrollstämma etc. Kristdemokraterna vill se över och begränsa styrelsens och ledningens personliga ansvar för skatteskulder i fall där lagen har följts.

Företag kan idag inte få ersättning för juridiska kostnader i väntan på dom i skattemål vid förvaltningsdomstol. Kristdemokraterna vill se över regelverket och göra det möjligt för företag att söka interimersättning för rättegångskostnader i väntan på prövning i högre instans, när Skatteverket överklagar.

Vid till exempel skattemål är ordningen sådan att företagare måste betala utdömd skuld i väntan på avgörande från förvaltningsdomstolarna. En entreprenör kan därmed rent teoretiskt få huset utmätt även om vederbörande senare frikänns i högre instans. De anståndsregler som finns är begränsade och tillämpas mycket restriktivt. Kristdemokraterna vill se över anståndsreglerna. Det måste finnas synnerliga skäl om anstånd inte ska beviljas.

I Skatteförenklingsutredningens förslag till regeringen 2014 föreslås att skogskontot ska tas bort. Många skogsägare är beroende av skogskontot då det ger möjlighet till en jämnare affärscykel, genom att 60 procent skogsinkomster kan sparas för att betala för framtida kostnader som skogsvård eller andra investeringar. Kristdemokraterna anser att möjligheten för skogsägare att skjuta upp skatten bör kvarstå.

I och med riksdagens antagande av Alliansens budgetmotion hösten 2014 fick Skatteverket i uppdrag att förenkla företagares skatteadministration. Kristdemokraterna vill följa upp och vid behov fortsätta detta arbete.

Förenklingar för företagare

Systemet med personalliggare innebär för många företagare regelkrångel och en ständig oro för att små misstag ska leda till stora bötesbelopp. Det är därför hög tid att avveckla personalliggaren i dess nuvarande form. Systemet infördes 2007 för att motverka osund konkurrens och svartarbete. Det är fortsatt mycket viktigt att göra det, men i takt med att samhället förändras måste också verktygen förändras. Sedan 2007 har nya lagar och

regler tillkommit som försvårar fusk, som till exempel kassaregisterlagen och de individuella arbetsgivardeklarationerna. När nya regler tillkommer, måste också gamla ses över och tas bort. Befintliga regelverk måste också ständigt prövas kritiskt för att se om syftet med dem uppnås. Personalliggarna ger idag inte önskad effekt, då det är alldeles för enkelt att lura systemet samtidigt som de fel som upptäcks lika gärna kan handla om misstag som om fusk.

Kristdemokraterna anser därför att systemet med personalliggare kan tas bort för de flesta branscher, men vi vet att åsikterna om systemet varierar kraftigt beroende på bransch. Det kan därför finnas skäl att någon eller några branscher, som till exempel byggbranschen, behåller systemet.

Att motverka osund konkurrens och svartarbete är fortsatt viktigt, och nya arbetssätt bör ständigt utvecklas för att stoppa dessa problem.

Arbetet mot överskuldssättning

Att komma tillrätta med problemen kring överskuldssättning till följd av snabblån och sms-lån är en viktig fråga, inte minst för många ungdomar som riskerar att hamna i en mycket utsatt situation. Kristdemokraterna har på olika sätt arbetat för att göra förbättringar; exempelvis har det införts tillståndsplikt för snabblåneföretagen. Finansinspektionen har fått i uppdrag att utföra tillsyn av företagen och Konsumentverket har fått utökade sanktionsmöjligheter mot brister i kreditprövningen.

Kristdemokraterna ställer sig positivt till att verka för en översyn av Kronofogdemyndighetens regler för vilka skulder som får lämnas över till myndigheten, liksom när det får göras. I kombination med Finansinspektionens tillsynsuppdrag kan det få en god effekt för minskad överskuldssättning.

Kristdemokraterna motsätter sig regeringens neddragning i budgetpropositionen för 2020 om 20 miljoner kronor per år och föreslår istället utökade resurser om 10 miljoner kronor per år för Kronofogdemyndighetens arbete med att motverka överskuldssättning. Detta arbete bör exempelvis ta sig uttryck i förstärkt förebyggande arbete för att undvika långa handläggningstider.

Antalet barn som berörs av verkställda avhysningar fortsätter att öka. Under 2019 berördes totalt 467 barn. Motsvarande siffror under de två föregående åren var 448 (2018) och 392 (2017). Under den tid Kristdemokraterna satt i regering prioriterades detta arbete vilket ledde till kraftiga minskningar i antalet avhysta familjer med barn. Kristdemokraterna anser att särskilda insatser nu bör tillsättas för att återigen minska denna siffra och föreslår därför att barnfamiljer ska vara prioriterade inom Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldssättning.

Utveckla skattereduktionen för gåvor

Kristdemokraterna anser att civilsamhället spelar en viktig roll i samhällsutvecklingen och att det därför behövs åtgärder som skapar bättre förutsättningar för civilsamhället att fungera och utvecklas. Många viktiga verksamheter som till exempel anordnar sommaraktiviteter för barn från ekonomiskt utsatta familjer, tar hand om flyktingar eller driver härbärgen för hemlösa bygger på människors ideella tid och engagemang samt gåvor

från människor som vill stödja ekonomiskt. Alliansregeringen införde, på initiativ av Kristdemokraterna, gåvoskatteavdraget för att uppmuntra givande till ideella organisationer. Ett år efter att avdraget infördes ökade det totala givandet till landets 90-kontoorganisationer från 5,2 till 5,8 miljarder, enligt organisationen Giva Sverige (tidigare Frii, Frivilligorganisationernas insamlingsråd). Under samma period ökade den genomsnittliga månadsgåvan från 131 kronor per månad till 170 kronor per månad.

Kristdemokraterna såg därför mycket allvarligt på att den rödgröna regeringen tog bort möjligheten för den som skänker pengar till välgörande ändamål att göra skatteavdrag för gåvan och prioriterade därför detta i arbetet med den kristdemokratiska och moderata budgetreservation som antogs av riksdagen i december 2018. Från och med den 1 juli 2019 är avdragsrätten för gåvor därför återinförd. Nu är det dags att börja utveckla gåvoskatteavdraget, bland annat så att takbeloppet för avdragsrätten höjs och fler typer av organisationer omfattas. Vi avsätter därför 40 miljoner kr årligen i vårt budgetalternativ.

Det finns också fler förbättringar av reformen som behöver göras och nu är det hög tid att börja göra dessa. Vi ser framför oss att skattereduktionen breddas så att många fler organisationer kan omfattas. Idag omfattas sociala ändamål och forskning, men en utredning bör tillsättas i syfte att fler ändamål ska kunna inkluderas. Organisationer som till exempel arbetar med miljö och klimat, djurskydd, hälsa och livsåskådning bör kunna omfattas i framtiden. Norge kan tjäna som modell för denna utvidgning då det norska gåvoskatteavdraget, precis som det svenska gör idag, från början endast omfattade ett fåtal organisationer men idag är utvecklat så att det omfattar över 600 organisationer.

Utredningen bör också studera förutsättningarna för att sänka den gräns som finns för hur stor varje enskild gåva måste vara. Det beloppet är idag 200 kronor, men samtidigt är den vanligaste gåvan 100 kronor. Det finns en uppenbar risk att denna gränsdragning stänger ute en grupp från möjligheten till avdrag, och det vore därför positivt att sänka gränsen.

Därtill bör också administrationen för de berörda organisationerna studeras i en utredning. Det är positivt att de avgifter som tidigare fanns nu är borttagna men avdraget innebär fortsatt en administrativ börda för organisationerna, vilket främst påverkar mindre organisationer. Det bör därför utredas hur administrationen kring avdraget kan förändras.

Skatteregler som stöttar ideella föreningar

Idrottsföreningar som är medlemmar i Riksidrottsförbundet har i dag förmånliga skatteregler som innebär att en idrottsförening inte behöver betala arbetsgivaravgifter för idrottsutövare, tränare eller tävlingsfunktionärer, så länge ersättningen till dessa understiger ett halvt prisbasbelopp. Dessa regler främjar idrottsrörelsens verksamhet, och de positiva hälsomässiga effekterna för barn som kan ta del av den är väl belagda. Kristdemokraterna stödjer därför denna ordning.

Men idrottsrörelsen är inte ensam om att bidra till samhället på detta sätt. Även andra föreningar har samma positiva effekter. För till exempel medlemsorganisationerna i Svenskt Friluftsliv är rättsläget oklart. Några av dessa organisationer är även medlemmar i Riksidrottsförbundet och omfattas därför av det aktuella undantaget i sociala-

vgiftslagen. Men för övriga organisationer är läget antingen oklart eller så gäller undantaget inte dessa organisationer.

Kristdemokraterna anser att det finns goda skäl att utvidga skattereglerna till att omfatta större delar av civilsamhällets organisationer, eftersom föreningslivet betyder mycket både för den enskilde och för samhället. Här lär sig inte minst barn att lyssna, att kompromissa och att samarbeta med andra. En utredning om detta bör därför tillämnas snarast. Vi avsätter även 95 miljoner kronor årligen för att möjliggöra detta.

Regelverket kring mervärdesskatten är i flera delar illa anpassat för det ideella föreningslivet. Detta försvårar vardagen för ett stort antal föreningar, men i vissa fall riskerar verksamheten att upphöra helt av skäl som kan härledas till momsregelverket.

Ett problem som många föreningar stött på är momsens på interna tjänster inom föreningen. Dagens lagstiftning innebär att staten belastar lokala föreningar och församlingar med moms när de använder stöd som tagits fram inom och för den egna organisationen. Det handlar ofta om tjänster som medlemsadministration, juridiskt stöd eller it-stöd. Dessa tjänster tillhandahålls enbart inom den egna organisationen och är skräddarsydda för de behov som finns inom organisationen. Dessa typer av stöd är framtagna för att de som är verksamma inom organisationen kan lägga mer tid och energi på föreningens huvudsyfte, snarare än på administration.

För organisationer som består av många olika delar, nationellt, regional och lokalt och där de olika delarna är egna juridiska personer så innebär dock detta en extra moms-kostnad, som förutom själva kostnaden också medför extra administrativt arbete.

Ett annat problem som drabbar ideella organisationer uppstår när en förening söker en lokal att vistas i. Fastighetsägare kan frivilligt registrera sina fastigheter för moms och i och med detta är det möjligt att dra av momsens vid ny-, till- eller ombyggnad. Men om en fastighet eller lokal blivit momsregistrerad så får den endast nyttjas i momspliktig verksamhet. Detta innebär att en ideell förening, som inte bedriver momspliktig verksamhet, inte kan hyra lokalen. Konsekvensen blir att föreningslivet får svårare att hitta lokaler.

Tidigare har detta problem lösts genom att föreningen hyrt lokalen på kort sikt, vilket accepterats även för momsregistrerade lokaler. Sedan 2016 har dock Skatteverket en ny syn på dessa korttidsupplåtelser som innebär att de inte längre är möjliga. Detta innebär att såväl många föreningar som fastighetsägare riskerar att göra fel, med stora ekonomiska konsekvenser som följd. Även detta problem behöver åtgärdas för att säkerställa ett livskraftigt ideellt föreningsliv i framtiden.

Momssystemet innehåller en lång rad undantag, och ibland också undantag till undantagen. De problem som beskrivs ovan berör inte bara ideella föreningar, utan all verksamhet som bedrivs momsfritt. Förändringar av mervärdesskatten behöver därför göras i en helhet, snarare än genom att skapa nya undantag för enskilda delar av samhället, då dessa riskerar att medföra helt nya problem. I en sådan översyn bör enkelhet för de som berörs, såsom de ideella föreningarna, vara en ledstjärna.

Borttagen reklamskatt för ideella föreningar

Reklamskatt ska betalas av den som offentliggör annonser eller reklam till ett beskattningsvärde som överstiger 60 000 kronor per år. Under 2018 betalade ideella föreningar cirka 58 miljoner kronor i reklamskatt. Kristdemokraterna avskaffar reklamskatten för

dess, vilket beräknas minska skatteintäkterna med 60 miljoner kronor. Det stärker föreningslivet och skapar större förutsättningar för föreningar att fokusera resurserna på kärnverksamheten som ofta kommer barn, unga och äldre till del. Därmed kan gemenskapen och de mellanmännsliga relationerna i samhället stärkas.

Skatteregler för ägarskiftet i fåmansföretag

Kristdemokraterna anser att skatteregler måste underlätta företagande, eftersom företagande är grunden för vårt välstånd. Regelverken måste underlätta för fler företag att starta, men minst lika viktigt är att underlätta för befintliga företag att vara livskraftiga över tid. Ett sätt att bidra till det är att underlätta ägarskiftet mellan närstående i fåmansföretag, ofta kallat generationsväxlingar. Dessa innebär ofta att ett företag tas över av nästa generation i familjen.

Tack vare M/KD-budgeten för 2019 togs steg i rätt riktning, genom att vi i den säkerställde att generationsskiftet kan ske utan att missgynnas skattemässigt. Men fortfarande kvarstår onödiga hinder som försvårar dessa generationsväxlingar. En förutsättning för att generationsväxlingar ska behandlas på samma sätt som vid försäljning till en extern part är att den tidigare delägaren har upphört att vara verksam i familjeföretaget. Något liknande krav finns inte när försäljning sker till extern part. Ofta är det ett krav från kreditgivare att överlåtaren stannar kvar en tid i företaget, vilket också påpekades av flera remissinstanser i samband med att beslutet togs. Konsekvensen blir att det ställs höga krav på familjeföretag att i god tid planera för en generationsväxling och att hinder som försvårar detta fortfarande är kvar. Regeringen bör lägga fram en proposition för att ta bort även detta hinder för generationsväxling.

Många svenska företag riskerar också att behöva läggas ner när företagares barn inte vill ta över verksamheten. Den företagare som vill gå i pension riskerar därmed att behöva likvidera sitt livsverk, trots att det är livskraftigt. För bara några decennier sen var det vanliga att familjeföretag togs över av barnen, men idag görs detta bara i omkring 30 procent av fallen, och trenden verkar fortsätta nedåt.

Inom kort kommer många företagare gå i pension. 60 procent av företagarna är över 50 år och 29 procent är över 65. Problemet är som störst i glesbygdsområden – i övre Norrland har nästan hälften av företagarna passerat pensionsåldern. Fler än var femte företagare planerar att dra sig tillbaka de närmaste fem åren och en tredjedel tror att deras företag kommer behöva läggas ner. Detta är slöseri med arbetstillfällen och företagande.

Därför vill Kristdemokraterna utreda möjligheten för personal som vill äga och driva vidare företag att kunna göra det. Det finns flera internationella exempel på hur detta kan genomföras, och en utredning bör se över hur ägarskiftet av detta slag bäst kan främjas i en svensk kontext. Vi vill också öppna ett antal ägarskifteskantor utöver landet som kan ge råd och stöd i ägarskiftesprocesser – både inom familjer och för de företagare som vill lämna över verksamheten till sin personal. Vi avsätter 15 miljoner kronor per år i vårt budgetalternativ för att möjliggöra fem sådana kontor.

Mervärdesskatt i vården

Sedan den 1 juli 2019 gäller nya regler för inhyrning av personal i vården, som innebär att den momsbefrielse som tidigare gällt för alla led i vården inte längre gäller. Detta är en följd av Skatteverkets tolkning av ett beslut i Högsta förvaltningsdomstolen. Beslutet innebär en ny administrativ börda för aktörer i vården, men också att konkurrensförutsättningarna mellan privata och offentliga vårdgivare snedvrids, då offentliga vårdgivare kompenseras för sina momskostnader krona för krona. Privata vårdgivare kan kompenseras via regionerna enligt en schablon, men denna används mycket olika från region till region. Resultatet blir sämre tillgänglighet i vården runtom i Sverige.

För att motverka detta tog Kristdemokraterna under våren 2019 initiativ till ett tillkännagivande till regeringen om att åtgärder snarast måste vidtas för att neutralisera effekterna av vårdmomsen. Riksdagen beslutade att rikta detta tillkännagivande till regeringen, vilket var positivt. Regeringen väntade dock till februari 2020 med att tillsätta en utredning, som ska vara färdig först i april 2021. Det kommer då att ha gått nästan två år sedan riksdagens tillkännagivande. Därtill kommer eventuella åtgärder som föreslås sannolikt kräva ytterligare tid för beredning, beslut och implementering. Vi anser att regeringen inte mött riksdagens beslut om en skyndsam hantering.

Vid tidpunkten för tillkännagivandet i juni 2019 var vårdens aktörer under press, med bland annat mycket långa köer till operation och specialistvård. Situationen har sedan dess förvärrats avsevärt av covid-19-pandemin, som satt sjukvården under mycket hård press. Utöver detta tvingas alltså vården på grund av vårdmomsen också hantera stora ytterligare kostnader under åtminstone två års tid, eftersom regeringen agerade mycket långsamt på frågan.

Absolut nej till återinförd fastighetsskatt

Kristdemokraterna var drivande i reformeringen av den statliga fastighetsskatten. Den gamla fastighetsskatten var avskydd och avskaffades på väldigt goda grunder. Skatten, som var oförutsägbar och uppfattades godtycklig av allmänheten, beskattade bostäder löpande oavsett om det fanns några löpande inkomster att betala med. Detta medförde att många människor kände en växande oro för om de kunde bo kvar i sina hem. Skatten bidrog också till socioekonomisk segregation, då människor som inte hade råd med skatten i bostadsområden med växande popularitet tvingades flytta.

Trots detta lyfts ibland frågan om återinförd fastighetsskatt, men sedan januaripartierna utlovade en ”omfattande skattereform” så har frågan blivit alltmer aktuell. Det är värt att notera att en del aktörer inte bara föreslår fastighetsskatt på småhus, utan även på bostadsrätter.

Kristdemokraterna vet att ett återinförande av fastighetsskatten skulle få stora konsekvenser för många människor. Den skulle innebära en extra årlig beskattning på tiotusentals kronor för många hushåll. För Kristdemokraterna är ett återinförande av den gamla fastighetsskatten därför helt uteslutet.

Avveckling av fastighetstaxeringssystemet

Som nämndes ovan var Kristdemokraterna drivande i att avskaffa det gamla systemet för fastighetsskatt. Vi vill nu gå vidare genom att helt slopa taxeringsvärdessystemet, vilket är kostnadskrävande och bidrar med krångel för enskilda småhusägare. Att systemet finns kvar gör det också enklare att återinföra fastighetsskatten enligt den tidigare modellen.

Bostadstaxeringsutredningen lämnade sitt betänkande till regeringen i augusti 2012. Denna lade fram två förslag: ett kring hur taxeringssystemet kan avvecklas och ett rörande hur systemet kan förenklas. Avvecklingsförslaget innebär att fastighetstaxering-
en avskaffas för bostäder och lantbruksenheter och följaktligen att den löpande beskattningen inte längre kan beräknas utifrån taxeringsvärden.

Utredningen föreslår därför en ny modell för att beräkna den kommunala fastighetsavgiften och den statliga fastighetsskatten, utifrån storleken på byggnad respektive mark, alltså antalet kvadratmeter, med vissa maxbelopp. Kristdemokraterna anser inte att denna modell är optimal utan vill komplettera den genomförda utredningen i syfte att hitta ett system som blir mer rättvist.

Förbättrad skattemoral – den svarta ekonomin på tillbakagång?

En förutsättning för att trovärdigheten för skattesystemet ska kunna upprätthållas är att den svarta ekonomin motarbetas och minskar. Det är inte förenligt med en god etik och ett gott samhällsansvar att undanhålla den skatt som är grunden för den välfärd vi har i Sverige. Människor kan ha invändningar mot olika procentsatser i olika skatter, eller skatters existens överhuvudtaget. Men skattebeslut som är fattade i god demokratisk ordning måste efterlevas, annars riskerar i förlängningen välfärdens finansiering att urholkas.

Lyckligtvis verkar det som om den svarta ekonomin är på tillbakagång. Skatteverket genomför årligen enkätundersökningar riktade till medborgare och företag. I den undersökning som presenterades i mars 2018 framkom att så få som 4 procent av respondenterna anser att det är okej att jobba svart, jämfört med 17 procent drygt tio år tidigare. Undersökningen visade även att acceptansen för svartarbete generellt sett är låg.

Allmänhetens normer kring svartarbete och skattefusk har förändrats i positiv riktning under ungefär samma period som den dåvarande alliansregeringen införde jobb-skatteavdragen och de så kallade rot- och rutavdragen. Rapporten ”Om RUT och ROT och VITT och SVART”, som Skatteverket släppte 2011, visade på att de senare skatte-reformerna haft positiv påverkan på medborgarnas syn på svartarbete. I senare mätningar framkommer dock att benägenheten att anlita svart arbetskraft har ökat i samband med förändringarna i rut- och rotsystemen. Det syns en särskilt stor ökning under åren 2015–2016 i benägenheten att anlita svart arbetskraft. Skatteverket nämner själva den förändring som regeringen gjorde med rotavdraget. Kristdemokraterna ser därför allvarligt på att den rödgröna regeringen under den förra mandatperioden på olika sätt försämrat dessa reformer kraftigt. De förbättringar av rutavdraget som Kristdemokraterna och Moderaterna drev fram genom vår budgetreservation i december 2018, och som sedan genomförts av regeringen, är positiva av bland annat detta skäl. Vi välkomnar att regeringen nu höjer takbeloppet för rutavdraget ytterligare, men ser samtidigt att ytter-

ligare förbättringar behöver göras, vilka beskrivs närmare i vår motion på utgiftsområde 24 Näringsliv.

Kristdemokraterna ser det som centralt att inte minst Skatteverket fortsätter arbetet med att trycka tillbaka den svarta ekonomin. I det avseendet är det extra viktigt att myndigheten håller uppe sina höga förtroendesiffror bland allmänheten. Även dessa hjälper till att hålla uppe skattemoralen.

Övriga förändringar på utgiftsområdet

Kristdemokraterna avvisar de 50 miljoner kronor per år 2021 och 2022, och 40 miljoner kronor 2023 som regeringen avsätter för digitalisering av Kronofogdemyndigheten. Vi anser att detta borde klaras inom myndighetens ramanslag.

Hampus Hagman (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Hans Eklind (KD)

Sofia Damm (KD)

Désirée Pethrus (KD)